

KOMJÁTHY

KÖNYVELÉS

ÜZLETI MAGAZIN

2026. MÁJUS / 3. SZÁM

A levonható áfa „láthatóvá tétele”

Fókuszban az
adatszolgáltatás
részletezése

Kontrolling:

Melyik ügyfél hozza
a profitot – és melyik
viszi el észrevétlenül?

Bértranszparencia 2026

Érthető, objektív és
nemsemleges logikával

2026. május

Kedves partnereink, kedves olvasóink!

Májusban mindig azt érzem, hogy jólesik egy apró rendrakás. Nem nagy változtatásokra vágyom ilyenkor, inkább arra a nyugodt átgondolásra, amikor lassan kirajzolódik, hogy mi az, ami igazán fontos, és mi az, amin ideje finoman változtatni a vállalkozásunk működésében.

Ezért nyúlunk ebben a lapszámunkban többek között a bértranszparencia témájához is. Ahhoz a kérdéshez, amely sok vezetőt egyszerre gondolkodtat és bizonytalanít el. Nem azért, mert eddig ne lett volna rend, hanem azért, mert egyre több helyzetben érezzük azt: ma már nem elég tudni, mi a döntés, azt is értenünk kell, miért pont az. A számok mögött, a bérekben, a működés finomabb részleteiben is. Hiszek abban, hogy ez nem elvesz a vezetői szabadságból, hanem biztonságot ad. Önmagunknak is.

A májusi Komjáthy Magazin számomra erről szól: megállni egy pillanatra, ránézni a működésünkre, valamint megerősödni abban, amit jól csinálunk. Mert a rendezett döntések nem szigorúbbá tesznek minket, hanem nyugodtabbá. És ettől lesz igazán stabil egy vállalkozás.

Jó olvasást, inspiráló felismeréseket kívánok!

Komjáthy Krisztina

*főszerkesztő,
a Komjáthy Könyvelés ügyvezetője*

TARTALOM

4 ADÓZÁS

4 A LEVONHATÓ ÁFA „LÁTHATÓVÁ TÉTELE”

A NAV logikája egyre következetesebb: nemcsak azt akarja látni, mi szerepel a számlán áthárított áfaként, hanem azt is, hogy a vállalkozás ténylegesen milyen összeget és mikor helyez levonásba.

KONTROLLING

IXI

6 MELYIK ÜGYFÉL HOZZA A PROFITOT – ÉS MELYIK VISZI EL ÉSZREVÉTTLENÜL?

Egy vállalkozás működése kívülről sokszor tökéletesen rendezettnak látszik, a vezetői valóság azonban mást mutat: a növekvő terhelés nem jár együtt a növekvő eredménnyel. Mi állhat a probléma hátterében?

MUNKAÜGY

8 BÉRTRANSPARENTIA 2026

A szabályozás lényege, hogy a bérek kialakításának legyen érthető, objektív és nemsemleges logikája. A bértranszparencia a munkaköröket, a döntéseket és a felelőségeket is átláthatóvá teszi.

12 DIGITALIZÁCIÓ

12 AZ E-SZÁMLA MINT A DIGITÁLIS FEJLŐDÉS MOTORJA

Az elektronikus számlázás nem pusztán adminisztratív megoldás, hanem a pénzügyi folyamatok új működési kerete, amely szervesen kapcsolódik a könyveléshez, az ellenőrzési mechanizmusokhoz, a vezetői riportáláshoz és a napi döntéshozatalhoz is.

FÓKUSZBAN

13 ESG A KKV-K NYELVÉN

Az ESG három betűje (Environment, Social, Governance) elsőre elvontnak tűnhet, de valójában alapvető kérdésekről szól: hogyan bánunk az erőforrásokkal, hogyan bánunk az emberekkel, valamint hogyan hozunk döntéseket.

A LEVONHATÓ ÁFA „LÁTHATÓVÁ TÉTELE”

Van egy tipikus kkv-s mondat, amit sokszor hallunk: „Az áfát úgyis levonjuk, a könyvelő majd intézi.” Sokáig ez működött is, legalábbis látszólag. Az utóbbi időben viszont a NAV logikája egyre következetesebb: nemcsak azt akarja látni, mi szerepel a számlán áthárított áfaként, hanem azt is, hogy a vállalkozás ténylegesen milyen összeget és mikor helyez levonásba. Ez a fordulat az M-lapok (belföldi összesítő jelentés) adattartalmán keresztül érkezik meg, és 2026. július 1-től kötelező adatszolgáltatásként jelenik meg.

MI VÁLTOZIK?

Eddig a NAV felé jellemzően azt „mutattuk meg” az M-lapon, hogy a számlán mennyi áfa van. Mostantól viszont a rendszer arra kíváncsi, hogy ebből mennyi az, amit ténylegesen levonásba is helyeztünk, és ezt még adómérték szerint is meg kell bontanunk.

A NAV nem titkolta a szándékát már korábban sem, 2025-ben elkezdte kinyitni az ajtót az adatszolgáltatás részletezése kapcsán. A 2565-ös áfabevallás M-lapjain 2025. július 31-től önkéntesen jelezhető, hogy a számlán szereplő áfából ténylegesen mennyit von le a vállalkozás 5%-os, 18%-os vagy 27%-os bontásban, az arányosítással érintett tételeket is beleértve.

A NAV saját kommunikációja szerint ez az adatszolgáltatás azért „éri meg” a vállalkozásoknak, mert csökkentheti a hibázást és akár elkerülhetővé teheti az adategyeztetési eljárást.

A NAV megadta a lehetőséget: 2025-ben még gyakorolhattuk, 2026 közepétől viszont már meg kell tudni csinálni a részletes adatszolgáltatást.

Felmerül a kérdés: vajon miért fontos ez az adatszolgáltatás a NAV nézőpontjából? A válasz nagyon egyszerű: az adatvezérelt kockázatelemzés miatt.

A NAV már most is szinte teljes képet lát a gazdasági eseményekről. Most pedig már azt várja el, hogy a vállalkozások áfalevonási döntései adatokban is következetesen leképezhetők legyenek abban a rendszerben, amelyben a hatóság már évek óta dolgozik.

A NAV-nak rendelkezésére áll az Online Számla adat a számlakibocsátói oldalról, emellett pedig megkapja az áfabevallásokat. A kettő között pedig az M-lap az a „híd”, ahol a számlabefogadói levonási döntések megjelennek. Értékes információ számára, ha látja, hogy a számlán lévő áfa és a tényleges levonás nem mindig ugyanaz (részleges levonás, arányosítás, pénzforgalmi elszámolás, időbeli eltolódás stb.).

Ha bizakodók szeretnénk lenni, akkor tekinthetünk az új kötelezettségre úgy is, hogy a bővített adattartalom célja a NAV oldalán az elemzési/kiválasztási tevékenység részletesebb támogatása és ezáltal az adategyeztetési eljárás megszűnése/csökkenése lehet.

MIT JELENT EZ A KKV-K NAPI MŰKÖDÉSÉBEN?

A legfontosabb talán az, hogy az áfa levonási döntés még hangsúlyosabb kérdéssé vált. A levonható áfa eddig sok cégnél adminisztratív rutin volt: megérkezett a számla, könyveljük, és levonjuk az áfát. A bővített M-lap viszont még transzparensbé teszi a cég áfalevonási gyakorlatát.

Teljesen életszerű, hogy a számlán lévő áfát nem 100%-ban, nem azonnal vagy nem ugyanabban az időszakban vonjuk le. A változás lényege az, hogy ezek az eltérések a NAV számára is jobban értelmezhetővé válnak azzal, hogy a levonás tényleges adatait is be kell mutatni.

Sok kkv választja a pénzforgalmi áfát. Ennek lényege az, hogy az adófizetési és -levonási kötelezettség a számla kifizetéséhez kapcsolódik, nem pedig a számlán szereplő teljesítés időpontjához. Náluk még nagyobb figyelmet követel majd az M-lap adatszolgáltatás.

A NAV alternatív ajánlata az M-lapos adatszolgáltatásra az eÁFA használata. Ha az áfabevallás benyújtása eÁFA használatával történik, a társaság mentesül az M-lapos adatszolgáltatás alól.

A könyvelői szakma konszenzusa szerint az eÁFA irányba helyes és elkerülhetetlen lépés lesz a jövőben, mert a NAV már olyan adatvagyonnal dolgozik, amelyre logikusan építhető egy kijáánlott, validált áfabevallás. Jelenleg

viszont még nem arat osztatlan sikert a szakmában. A könyvelők egy része már teszteli vagy részlegesen használja, főként egyszerűbb struktúrájú cégeknél. Tömeges, rutinszerű eÁFA használatról még nem beszélhetünk, mivel könyvelői oldalról a rendszer jelenleg még „félkész érzetű”, az automatizmus nem tudja végigkísérni a valós kkv-s élethelyzeteket, nagyon sok manuális beavatkozást igényel a helyes bevallás elkészítése.

KÖZÉPPONTBAN A RENDEZETT ADATOK ÉS A KÖVETKEZETES FOLYAMATOK

A levonható áfa „láthatóvá tétele” nem új befizetési kötelezettséget jelent, hanem szemléletváltást; azt, hogy a levonás minősége és időzítése adatként is értelmezhetővé válik az adóhatóság számára. A NAV 2025-ben még teret adott a felkészülésre az önkéntes oszlopokkal, 2026 közepétől viszont már azt várja el, hogy ezek a döntések digitálisan is követhetők legyenek.

A NAV üzenete világos: már nem elég, hogy van számla, az is számít, hogy milyen rendben és milyen logika mentén kezeli azt a vállalkozás. Aki rendezett adatokkal és következetes folyamatokkal működik, az a NAV logikája szerint kevesebb kérdésre, kevesebb javításra és kiszámíthatóbb működésre számíthat. ♦

MELYIK ÜGYFÉL HOZZA A PROFITOT – ÉS MELYIK VISZI EL ÉSZREVÉTLENÜL?

Egy vállalkozás működése kívülről sokszor tökéletesen rendezettnek látszik. A bevétel folyamatos, az ügyfelek elégedettek, a munkatársak leterheltek – minden jel arra utal, hogy „megy a cég”. A vezetői valóság mégis gyakran mást mutat: a növekvő terhelés nem jár együtt a növekvő eredménnyel. Ez az ellentmondás nem kivétel.

Ez a kkv-k egyik leggyakoribb, mégis legnehezebben felismerhető működési problémája.

A FÉLREVEZETŐ KOMFORTZÓNA: AMIKOR A SZÁMOK „SZÉPEK”

A hagyományos pénzügyi kimutatások – eredménykimutatás, főkönyv, riportok – megbízhatóan mutatják: mennyi volt az árbevétel, mennyi a költség, mekkora az eredmény. De egy lényeges kérdésre nem válaszolnak: „Mi termeli ezt az eredményt, és mi rontja le?”

A legtöbb cégben ugyanis egyszerre léteznek a kiemelten profitábilis ügyfél, az „éppen megtérülő” szolgáltatás, valamint a kifejezetten veszteséget termelő munka. Ezek összeadódnak a hagyományos kimutatásokban és pontosan emiatt válnak láthatatlanná.

A BEVÉTEL ÉS A PROFIT KÖZÖTTI SZAKADÉK

A vállalkozások természetes módon a bevétel növelésére fókuszálnak. Ez érthető, hisz a bevétel kézzelfogható, mérhető és azonnali visszajelzést ad. De a pénzügyi logika világos: a bevétel az az összeg, ami bejön, a profit pedig az, ami megmarad. A kettő között pedig ott van minden költség.

És itt történik a legnagyobb félreértés: a költségek jelentős része nem látszik ügyfélszinten. Ilyenek például:

- szóbeli/írásbeli egyeztetések időráfordítása,
- hibajavítás,
- külső/belső kommunikáció,
- rendszerek használata,
- vezetői idő.

Ezek nem jelennek meg külön soron az ügyfél mellett, de viszik a profitot.

A „JÓ ÜGYFÉL” MÍTOSZA

Szinte minden cégnél van néhány „aranyak hitt” ügyfél, akik régóta vannak, folyamatos munkát adnak, és stabil bevételt biztosítanak. Ez a felszín. A mélyebb réteg már más képet mutathat, hiszen sok az egyedi kérés, gyakoriak a módosítások, nincs folyamatstandard, jelentős a „láthatatlan munka”.

Mindez különösen a szolgáltató szektorban kritikus. A szolgáltatás nem darabáras termék, hanem idő- és figyelemigényes folyamat. Ha a ráfordítás nő, de az ár fix, a profit automatikusan csökken. Nem minden ügyfél hoz nyereséget még akkor sem, ha bevételt igen.

A VALÓSÁG MATEMATIKÁJA: ÜGYFÉL-PROFITABILITÁS

A kontrolling egyik legerősebb eszköze az ügyfél-profitabilitás elemzés. Ennek lényege: $\text{Ügyfél profit} = \text{bevétel} - \text{kiszolgálás teljes költsége}$. Ez a „teljes költség” azonban kulcskérdés, mivel egy ügyfél értéke csak akkor mérhető, ha minden hozzá kapcsolódó költséget figyelembe veszünk: a megszerzéstől kezdve a kiszolgáláson át a fenntartásig.

Amikor ezeket együtt vizsgáljuk, gyakran egészen meglepő eredmény születhet:

- egy nagy ügyfél valójában alig termel profitot;
- egy kisebb, jól kezelhető ügyfél viszont kiemelten jövedelmező.

A kutatások szerint ráadásul a profit jelentős része egy szűk ügyfélkörből származik, miközben más ügyfelek összességében veszteséget okoznak.

MIÉRT NEHÉZ EZT ÉSZREVENNI?

Mert a klasszikus számvitel nem erre készült. A hagyományos költségfelosztás általában arányosít (árbevétel, óraszám alapján), és nem követi a valós erőforrás-felhasználást. Emiatt torzít. Ezt a problémát oldja meg az ok-okozati költségelemzés (ABC), amely a tevékenységekhez rendeli a költségeket, feltárja a valódi költségokozókat, valamint láthatóvá teszi, hogy mi viszi el a céges kapacitást.

Ez a módszer egy fontos felismerést hoz: nem az ügyfél típusa, hanem az ügyfél viselkedése és a hozzá kapcsolódó tevékenységek határozzák meg a költséget.

A REJTETT VESZTESÉG: KAPACITÁS

A kkv-k egyik legnagyobb erőforrása nem a pénz, hanem a kapacitás, vagyis a szakértői idő, a figyelem és a szervezési energia. És pontosan ez az, ami leggyakrabban „elfolyik”. Tipikus ilyen helyzetek:

- „Csak még egy gyors kérdés!”
- „Ezt most kivételesen megcsináljuk.”
- „Már úgyis benne vagyunk...”

Ezek nem tűnnek jelentősnek külön-külön, de rendszerben strukturált veszteséggé válnak.

A KKV REALITÁSA: MIÉRT KRITIKUS SZÁMUKRA A KONTROLLING?

A hazai kkv-k többsége nem használ semmilyen kontrollrendszerrel, miközben a gazdaság gerincét alkotják, és a hozzáadott érték jelentős részét adják. Ez azt jelenti, hogy a legtöbb cég működteti a vállalkozását, de nem lát rá a működésére. A kontrolling számukra gyorsan kézzel fogható eredményt adhat, javíthatja a döntéshozatalt, valamint növelheti a hatékonyságot.

GYAKORLATI VEZETŐI CHECKLIST

Egy kkv számára a következő lépések már rövid távon is eredményt hoznak.

- Ügyfél bontású eredménykövetés: Nem elég cégszinten nézni az eredményt.
- Időráfordítás mérése (akár becsléssel): Ahol az idő eltűnik, ott a profit is eltűnik.
- Szolgáltatás-strukturálás: Mi az alap? Mi az extra?
- Határhúzás az ügyfélkezelésben: A rugalmasság nem jelent korlátlanlanságot!
- Rendszeres profit-review: Legalább negyedévente érdemes meghatározni, hogy mit tartunk meg, mit alakítunk át.

NEM MINDEN BEVÉTELJÓ BEVÉTEL

A kontrolling végső üzenete nem technikai, hanem szemléleti. A sok munka önmagában nem jelent sikert. A valódi kérdés az, hogy mi hozza a profitot, és mi az, ami csak lefoglalja a kapacitást. A kontrolling ebben segít tisztán látni, és néha abban is, hogy kimondjuk: nem minden bevétel jó bevétel. ♦

BÉRTRANSPARENENCIA 2026

2026. június 7-ig az EU tagállamainak – így Magyarországnak is – át kell ültetniük a bértranszparencia irányelvet (Directive (EU) 2023/970) a hazai jogrendbe. A szabályozás lényege nem az, hogy „mindenki látja majd mindenki bérét”, hanem az, hogy a bérek kialakításának legyen érthető, objektív és nemsemleges logikája, amit egy munkáltató vitás helyzetben is meg tud indokolni. A bértranszparencia valójában egy kényszerített, de hasznos rendrakás, amely a munkaköröket, döntéseket és felelősségeket teszi átláthatóvá.

MILYEN FOGALMAKAT KELL ISMERNÜNK?

Bértranszparencia: Olyan elvek és kötelezettségek rendszere, amely átláthatóvá teszi a bérezés alapját (kritériumok, sávok, döntések), és lehetővé teszi az indokolatlan eltérések felismerését és korrigálását.

Azonos munka / egyenlő értékű munka: Nem azt jelenti, hogy mindenki ugyanazt csinálja, hanem azt, hogy a munkakörök értéke a szervezet számára összevethető (felelősség, kompetencia, terhelés, követelmények)
Bérsáv: Előre rögzített fizetési tartomány egy munkakörre vagy munkaköri szintre. A bérsáv nem ígélet, hanem egy keret, melyen belül objektív kritériumok alapján állapítja meg a munkáltató az egyéni bért.

Bérinformációhoz való jog: A munkavállaló kérheti a saját bérszintjét és az azonos/egyenlő értékű munkakörök átlagos béreit nemek szerint – tipikusan aggregált módon.

A BÉRTRANSPARENENCIA PILLÉREI

A bértranszparencia négy pillérré épül:

1. Előzetes átláthatóság a toborzás során
2. Objektív és nemsemleges bérkritériumok
3. Munkavállalói információhoz való jog
4. Ellenőrizhetőség és korrekció indokolatlan béreltérések esetén

FONTOS: a döntések elvei előre rögzítettek, nem pedig utólag, magyarázkodás közben születnek meg.

Így a bértranszparencia nem védekezés, hanem tudatos rendrakás a vezetői döntések mögött.

A szabályozás célja az, hogy a bérkülönbségek akkor legyenek megengedettek, ha objektív és nemi szempontból semleges kritériumokkal indokolhatók. Rögzíteni kell a bérfilozófiát, valamint biztosítani kell, hogy a rendszer a napi működésben is következetes legyen: ugyanazt a logikát alkalmazza egy új belépőnél, egy belső előléptetésnél és egy béremelésnél egyaránt.

3 TÉVHIT

– EZEK A LEGNAGYOBB FÉLREÉRTÉSEK

Tévhit #1:

„Mindenki látni fogja mindenki bérét.”

Nem ez a cél! A rendszer a bérlógika és az átlagos összehasonlítható adatok irányát mutatja, személyes béradatok publikálása nélkül. A fókusz azon van, hogy a bérezési döntések indokolhatók legyenek.

Tévhit #2:

„Ez automatikus béremelést jelent.”

Nem automatikus. A bértranszparencia lényege az, hogy a bérkülönbségek indokolhatók legyenek, nem pedig az, hogy mindenki ugyanannyi bért kapjon.

Tévhit #3:

„Kis cég vagyunk, ránk ez nem vonatkozik.”

A bértranszparencia egyes szabályai minden munkáltatóra vonatkoznak, függetlenül a cég létszámától. Ez azt jelenti, hogy a 100 fő alatti vállalkozásoknak is biztosítaniuk kell az átlátható, egyenlő elvek mentén kialakított bérezést, még akkor is, ha nem kötelesek hivatalos jelentést készíteni a női és férfi bérek közötti különbségekről.

BÉRTRANSPARENTIA A TOBORZÁSBAN

A bértranszparencia az egyik leglátványosabb módon a toborzásban jelenik majd meg. A jelöltnek a folyamat elején tudnia kell, hogy milyen bér vagy bérsáv tartozik a pályázott pozícióhoz. Ez elsőre kényelmetlen lehet munkáltatói oldalról, de a logika egyszerű: ha egy cég nem tudja megmondani, hogy mennyit ér a munkakör, akkor valójában a döntés ad hoc jellegű lesz, és a bérek összehasonlíthatósága sérülni fog.

A bérelőzmény kérdése (mennyit keresett korábban) azért kerül tiltott zónába, mert a múltbeli alulfizetettséget könnyen „átörökíti” a rendszer. A transzparencia ehelyett a munkakör értékére és a jelölt kompetenciáira építi a belépő bért. Ez a kkv-knál is előnyt jelent, hiszen kevesebb félreértést okoz, valamint tisztább belépési feltételeket eredményez.

EZÉRT FONTOS A SZABÁLYOS ÉS KÖVETKEZETES VÁLASZADÁS

A munkavállaló információhoz való joga új helyzetet teremt. A cégeknek fel kell készülniük arra, hogy egy kérdésre szabályosan és következetesen válaszoljanak. A tipikus kockázat nem a rosszindulat, hanem a kapkodás. Ha nincs protokoll, két hasonló kérdésre két különböző válasz születhet, amely már önmagában is munkavállalói bizalomvesztést okozhat.

Mit érdemes előre rögzíteni belső szabályzatban?

- Ki fogadja és ki válaszolja meg a kérelmet?
- Milyen formában adunk ki adatot (bérsáv, átlag, medián)?
- Hogyan védjük a személyes adatokat (pl. kis létszámú csoportnál összevonás)?
- Mennyi idő alatt válaszolunk? (a határidő fontos szerepet kap)

A kommunikáció kulcsa az, hogy a munkavállaló tájékoztatása ne védekezésnek hasson, hanem tényközlésnek.

MILYEN AJÓ BÉRSÁVRENDSZER?

A kkv-knak nem kell nagyvállalati bonyolultságú rendszert kialakítaniuk. A jó bérsávrendszer három egyszerű elemet használ:

- munkaköri szint (pl. junior/medior/senior),
- bérsáv (min–cél–max),
- bérmozgató kritériumok (3–5 darab, kifejtve).

A célbér meghatározása fontos tényező. Megmutatja, hogy mi az a bér, amit a cég „normál elvárás” teljesítése mellett reálisnak tart. Ez segíthet abban is, hogy a béremlés ne csak költség, hanem teljesítmény-menedzsment is lehessen.

Tipikus hiba, ha túl sok sáv és túl sok kivétel van. Minél több kivétel létezik, annál kevésbé transzparens a rendszer, és annál nehezebb indokolni. A transzparencia nem a részletek végtelenítését, hanem a következetességet jutalmazza.

A BÉRTRANSPARENTIA KIALAKÍTÁSÁNAK LÉPÉSEI

Mit tud manapság elkezdni egy kkv-vezető a bértranszparencia kialakítása területén magyar jogszabály nélkül is? Az uniós irányelv már most is utat mutat, és ez alapján több olyan lépés is van, amelyet egy vezető már manapság is biztonsággal megtehet.

Áttekintheti a meglévő bérstruktúrát és munkaköröket: mert a transzparencia alapja az, hogy a bérezés ne történetekből, hanem értelmezhető struktúrából álljon össze.

Kialakíthat objektív, nem személyhez kötött bérezési szempontokat: mert az irányelv lényege nem az egyenlősítés, hanem az indokolhatóság.

Rendet tehet a toborzási gyakorlatban és a bérkommunikációban: mert a belépéskor kialakuló bérek hosszú évekre meghatározzák a belső arányokat.

Egységes vezetői alapmondatokat határozhat meg a bérezésről: mert a transzparencia a vezetők szavain keresztül válik működő rendszerré.

Felmérheti, hogy milyen bér adatokkal rendelkezik, és hogyan állnak elő: mert a későbbi jelentési kötelezettségek alapja nem az adatgyűjtés, hanem az adatértelmezés.

KÖVETKEZETESSÉG, BIZALOM, VERSENYELŐNY

A bértranszparencia egy vezetői döntéssel kezdődik. Nem arról szól, hogy mindent nyilvánossá kell tenni, hanem arról, hogy a bérezési döntések mögött világos, vállalható elvek álljanak. Aki ezt ma elkezd rendbe tenni a saját tempójában, a saját szervezetéhez igazítva, az egyrészt a jövőbeli megfelelésre készül fel, másrészt stabilabb, kiszámíthatóbb működést is épít. A bértranszparencia végső soron nem korlátozza a vezetőt, hanem megtisztítja a döntéseit: kevesebb magyarázkodás, több következetesség, nagyobb bizalom. És ez már ma is versenyelőnynek számít. ♦

AZ E-SZÁMLA MINT A DIGITÁLIS FEJLŐDÉS MOTORJA

Az elektronikus számlázás sok magyar vállalkozás számára eddig elsősorban technikai kérdésnek tűnt: megfelelő számlázóprogram, XML-adatkapcsolat a NAV felé, sikeres adatszolgáltatás. 2026-ra azonban világossá vált, hogy az e-számla ennél jóval többről szól. Nem pusztán adminisztratív megoldásról van szó, hanem a pénzügyi folyamatok új működési keretéről, amely szervesen kapcsolódik a könyveléshez, az ellenőrzési mechanizmusokhoz, a vezetői riportáláshoz és a napi döntéshozatalhoz is.

Magyarországon még nincs végleges dátummal kihirdetett kötelező e-számla-indulás, de a NAV-NGM ViDA-konceptiója egyértelművé teszi az irányt: az elektronikus, strukturált számlázás válik a vállalkozások közötti forgalom alapértelmezett működési módjává.

A hatósági kommunikáció szerint 2026 a felkészülés éve, a technikai és adatszintű átállásé, miközben az EU-szintű végső céldátum 2030.

MI AZ E-SZÁMLA VALÓJÁBAN – ÉS MI NEM AZ?

Az e-számla fogalmát a magyar áfatörvény egyszerűen határozza meg: elektronikus számla minden olyan számla, amelyet elektronikus formában bocsátanak ki és fogadnak be. Fontos azonban, hogy ez nem azonos egy e-mailben továbbított PDF-fel. A jogszabály a számlával szemben három alapkövetelményt ír elő: az eredet hitelességét, a tartalom sértetlenségét és az olvashatóságot a megőrzési idő végéig.

MIT MOND A NAV PONTOSAN AZ E-SZÁMLÁRÓL?

A NAV és a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) által közzétett ViDA-konceptió egyértelmű irányt jelöl ki az elektronikus számlázás jövőjéről Magyarországon. A hivatalos anyag szerint az elektronikus számlázás nem kiegészítő megoldásként, hanem alapértelmezett működési módként jelenik meg a jövőben a vállalkozások közötti forgalomban.

Az elektronikus számlázás kötelezővé válik a belföldi vállalkozások közötti (B2B) tranzakciókban, valamint az EU-n belüli, áfaalanyok közötti ügyletekben is. A papíralapú számla ezekben az esetekben csak kivételes megoldásként maradhat meg, míg a jogilag hiteles számla a strukturált, géppel feldolgozható (XML) e-számla lesz.

A koncepció hangsúlya nem pusztán technikai: a NAV értelmezésében az e-számla adatkommunikációs eszközzé válik, amely a számla kiállításától kezdve valós időben szolgál adatot az adóhatóság felé. A cél az, hogy a számla ne utólag ellenőrzött dokumentum legyen, hanem a gazdasági események azonnali, egységes adatforrása.

Fontos hangsúlyozni, hogy a NAV jelenlegi kommunikációja szerint ez az irány nem egy hirtelen bevezetendő szigorítás, hanem egy többlépcsős átállás része. A magyar ViDA-megközelítés abból indul ki, hogy a vállalkozások jelentős része már most is strukturált adatot szolgáltat a NAV-nak az Online Számla rendszeren keresztül, így az e-számla nem új kötelezettség, hanem a meglévő adatlogika következetes kiterjesztése.

A NAV nem általános „digitalizációról” beszél, hanem arról, hogy az elektronikus, adatvezérelt számlázás váljon a normává a vállalkozások közötti forgalomban. A kérdés így nem az, hogy lesz-e e-számla-alapú működés, hanem az, hogy a cégek miként és milyen felkészültséggel lépnek bele ebbe az új alapértelmezett működésbe.

MIT JELENT EZ A KKV-K SZÁMÁRA A GYAKORLATBAN?

A változás legfontosabb következménye nem a számlakiállítás pillanatában jelentkezik, hanem utána. Az e-számla adatvezérelt működése lehetővé teszi, hogy:

- a NAV automatikusan előtölt adatokat bevallásokba,
- a hibák gyorsabban felszínre kerüljenek,
- csökkenjen a manuális könyvelési munka.

Ugyanakkor ez azt is jelenti, hogy a rossz minőségű adatok azonnal kockázattá válnak. Egy hibás partneradat, téves áfakulcs vagy helytelen teljesítési dátum már nem napokkal-hetekkel később, hanem szinte azonnal láthatóvá válik.

A tapasztalatok szerint a legtöbb probléma nem technikai eredetű. A rendszerek többnyire működnek. A nehézség ott jelentkezik, ahol a számlázás, könyvelés és adózás nincs összhangban, ahol nincs egyértelmű döntés arról, hogy ki a felelős az adatok helyességéért, illetve ahol a számlázás üzleti kompromisszumok mentén történik („majd a könyvelő javítja”). Az e-számla ezt a működést már nem tolerálja. A számlázás a pénzügyi irányítás részévé válik és nem adminisztratív melléktevékenységgé.

HOGYAN ÉRDEMES FELKÉSZÜLNI MÁR MOST?

A felkészülés kulcsa nem egy új szoftver kiválasztása, hanem a számlaadatokkal kapcsolatos tudatosság erősítése.

Egy kkv-vezető már ma is kézzelfogható lépéseket tehet annak érdekében, hogy a számlázás megbízható és jövőbiztos alapokra kerüljön. Ennek része lehet a számlázási adatok ellenőrizhetőségének javítása, a partner- és terméktörzs felülvizsgálata, valamint annak kialakítása, hogy a számlázás és a könyvelés valóban „egy nyelvet beszéljen”.

Ez a megközelítés teljes összhangban áll az uniós irányelvek alaplogikájával is: a cél a jobb adatminőség és az automatizálható, átlátható folyamatok ösztönzése.

VILÁGOS IRÁNY A VEZETŐKNEK

Az e-számla valódi jelentősége nem ott dől el, hogy egy vállalkozás technikailag képes-e XML-t előállítani, hanem ott, hogy mennyire tudatos a saját adatainak kezelésében. A digitális adózás iránya világos: a hatóságok egyre kevesebb dokumentumot és egyre több valós idejű adatot látnak. Ebben a környezetben azok a cégek működnek magabiztosan, amelyek előbb teszik rendbe a folyamataikat, mint ahogy erre kötelező határidő kényszerítené őket. ♦

ESG a kkv-k nyelvén

Van az a pillanat, amikor egy addig „nagyvállalati ügynek” hitt téma egyszer csak megérkezik a kkv-k világába is. Nem törvénykönyvvel a kézben, hanem egy vevői kérdőívvel, egy banki adatbekéréssel vagy egy tenderfeltétellel. Az ESG tipikusan ilyen. Papíron talán még nem te vagy a kötelezett, a gyakorlatban viszont egyre gyakrabban tőled is adatot, bizonyítékot és működési rendet kérnek. És itt történik a váltás: az ESG nem „jelentés”, sokkal inkább beszállítói belépőkártya, kockázatkezelés és bizalomépítés egyszerre.

MI AZ ESG, ÉS MIÉRT NEM ÉRDEMES FÉLREÉRTENI?

Az ESG három betűje (Environment, Social, Governance) elsősorban elvontnak tűnhet, de valójában alapvető kérdésekről szól: hogyan bánunk az erőforrásokkal, hogyan bánunk az emberekkel, valamint hogyan hozunk döntéseket. Magyarországon az ESG-vel kapcsolatos hazai keretet a 2023. évi CVIII. törvény adja, amely a fenntarthatósági célú átvilágításról és az ESG adatszolgáltatásról is rendelkezik.

A lényeg mégsem az, hogy kinek kötelező, hanem az, hogy az ESG logikája – különösen az ellátási láncokon keresztül – piaci elvárássá válik. A nagyvállalatok és a pénzügyesek a saját megfelelésükhöz egyre gyakrabban a beszállítóiktól is kérnek adatokat és nyilatkozatokat, amit a hazai szabályozási logika és a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (SZTFH) által publikált kérdőíves megközelítés is tükröz.

MIT JELENT EZ A KKV-KNAK?

Jogosan merülhet fel a kérdés: miért érinti mindez a kkv-kat akkor is, ha formálisan nem jelentéskötelesek? Azért, mert az ESG nem csupán „jelentés”, hanem átvilágítás. A hazai rendszerben a részletszabályokat meghatározó SZTFH-rendeletre kapcsolódóan az SZTFH kifejezetten közzéteszi azt a kérdőívet, amely az ESG beszámoló és az ellátási lánc átvilágításának alapját jelenti.

Ha a kkv vevője ESG-jentéskötelezett, akkor neki bizonyítania kell, hogy a beszállítói kockázatokat felmérte. Ennek a bizonyítása sokszor igencsak Excel-központú: „küldje meg az energiafogyasztási adatokat”, „van-e etikai kódex”, „milyen panaszkezelés működik”, „van-e munkavédelmi oktatás nyoma”. Ez a beszállítói hatás teljesen összhangban áll az EU-s fenntarthatósági szabályozási logikával is: a CSRD (vállalati fenntarthatósági jelentéstétel) a nagyvállalatokat kötelezi szélesebb körben, de értéklánc-adatok nélkül a jelentés nem lesz hiteles.

KKV-S VALÓSÁG, AVAGY MIT KÉR MA A PIAC ESG CÍMÉN?

A piaci elvárás nem a látványos ESG-jelentés, hanem az, hogy a kkv tudjon adatot mutatni, folyamatot leírni és azt bizonyítani is.

Adat (amit számmal vagy tényrel alá tud támasztani)

Ilyen tipikusan az energiafogyasztás, hulladékkezelés, esetleg vízhasználat vagy üzemanyag, illetve alap HR-mutatók (létszám, képzés, fluktuáció).

Folyamat (ami megmutatja, hogy nem ad hoc működik)

Van-e munkavédelmi rend, van-e panaszkezelés, hogyan kezeli az etikai kockázatokat, hogyan választ alvállalkozót. Ez már a „G”, vagyis a működés világa, és sok kkv számára éppen ebben rejlik a legnagyobb lehetőség. Nem új rendszereket kell kitalálni, hanem kimondani, leírni és egységesíteni azt, ami eddig ösztönből, fejben működött. A hazai ESG-keretrendszer pontosan ezt a tudatosabb működést és kockázatkezelést helyezi fókuszba.

Bizonyíték (amit auditnál vagy kérdésnél elő lehet venni)

Nem elég azt mondani, hogy valami „létezik” a cégnél, annak kézzelfogható nyoma is kell, hogy legyen. Az ESG-ben az számít, amit elő tudunk venni: oktatási jegyzőkönyv, hulladékelszállítási papír, etikai szabályzat, aláírt nyilatkozatok és így tovább.

ESG=RENDRAKÁS

A nagy cégek sokszor hatalmas ESG-programokat építenek, ezzel szemben a kkv-k előnye, hogy gyorsabban tudnak „rendet tenni”. Náluk a rendrakás a működés írásba foglalását jelenti:

- Ki felel az adatokért?
- Hol érhető el az adat?
- Mikor frissül?
- Milyen dokumentum támasztja alá?

A hazai ESG-szabályozás üzenete az, hogy akkor lehet komolyan venni a fenntarthatóságot, ha az visszakövethető. Ez pedig a gyakorlatban ott kezdődik, ahol az adatok és a működés rendben vannak.

A 3 PILLÉR KKV-S SZEMMEL, AVAGY E–S–G „MAGYARUL”

E (environment) mint Környezet: nem kell tökéletesnek lenned, de mérhetőnek igen!

A legtöbb kkv-nál az „E” nem karbonsemlegességet jelent, hanem alapadatokat: energia, hulladék, telephely, fuvar. Ha ez rendezett, akkor a vevői kérdőívek 70%-a már „kipipálható”. A környezeti adatoknál nem a magyarázat hosszúsága számít, hanem az, hogy van forrás (számla, szerződés, mérőóra) és van felelős.

S (social) mint Társadalom: ez többnyire munkaerőpiaci realitás

Az „S” a munkavállalói biztonság, munkakörülmények, képzés, esélyegyenlőség és alap HR-rend. A piacon egyre több vállalat kérdez rá a képzésekre, a munkavédelmi incidensekre vagy akár a belső panaszkezelésre. Ez tipikusan nem „extra jófejség”, hanem kockázatkezelés: a vevő nem akar az ellátási láncban munkaügyi botrányt.

G (governance) mint Vállalatirányítás: itt dől el, hogy a kkv megbízható partner-e

A „G” talán a legkézzelfoghatóbb pillér a kkv-k számára, mert itt lehet a leggyorsabban valódi eredményeket elérni.

- Etikai minimum (összeférhetetlenség, ajándék, korrupció)
- Panaszcsatorna (akár egy dedikált e-mail és folyamat)
- Felelősségi körök (ki válaszol az ESG-kérdőívre)
- Beszállítói alapelvárások

A hatályos rendeletek üzenete az, hogy az ESG nem a jó szándék kérdése, hanem a működésé. Amit nem tartunk nyilván, nem írunk le, nem dokumentálunk és nem tudunk visszakeresni, az ESG-szemmel egyszerűen nem létezik.

„ESG KÉRDŐÍV” – MIÉRT FONTOS ISMERNIÜK A KKV-KNAK IS?

Az SZTFH egyértelműen leírja, hogy a 13/2024-es rendelet 1. melléklete az a kérdőív, amely az ESG-beszámoló és az ellátási lánc átvilágításának alapjait jelenti, E–S–G bontásban. Kkv-ként ez kifejezetten megnyugtató hír: nem kell vaktában készülni vagy találgatni, hogy „vajon mit fognak kérdezni”. A kérdések iránya már kirajzolódott, így aki ehhez igazodva rendezi a folyamatait, annak a vevői adatbekérések jó része inkább ismerős lesz, mint váratlan.

AZ ESG MINT A MEGBÍZHATÓSÁG ALAPJA

Egy felkészült kkv nem attól válik erősebbé, hogy minden kérdésre a „legzöldebb” választ adja, hanem attól, hogy gyorsan, következetesen és alátámaszthatóan reagál. Ez a különbség a gyakorlatban is kézzelfogható: számít egy tendernél, egy banki tárgyalásnál vagy egy partneri audit során. A jó ESG-készültség valójában nem más, mint a megbízhatóságunk rövid formája, annak üzenete a piac felé, hogy rend van a cégünk működésében.

Az ESG-t lehet szeretni vagy idegenkedni tőle, de egy dolgot nem érdemes félreérteni. A kkv-k számára az ESG ma még nem feltétlenül jelent jelentésírást és tanúsítványokat, viszont egyre gyakrabban jelent kérdéseket a vevőktől, feltételeket a finanszírozóktól és elvárásokat a piac részéről. A jó hír az, hogy vezetőként ehhez nem új szerepet kell tanulni, egyszerűen csak rendet kell tenni az adatokban, a felelőségekben és az alapvető működési elvekben. Aki ezt most elkezd, később nem kell kapkodnia, és közben egy stabilabb, átláthatóbb, hosszú távon is védhető, megbízható céget épít. ♦

Komjáthy Könyvelés

Ha digitálisan érett könyvelőirodát keresel, kérj időpontot és visszahívást!

www.komjathykonyveles.hu

info@komjathykonyveles.hu

© Copyright 2026 Komjáthy Könyvelés

A Komjáthy és Társa Kft. előzetes írásos hozzájárulása nélkül tilos a tartalom egészének vagy részeinek másolása, feldolgozása.